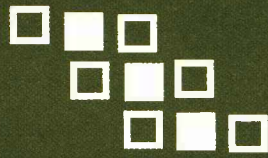

archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

de steekproef

Roden, Vrijtijdsboulevard

Een Archeologisch Bureauonderzoek

2004-06/6

*Roden, Vrijtijdsboulevard: Een
Archeologisch Bureauonderzoek.*

Een onderzoek in opdracht
van BügelHajema Adviseurs

juni 2004
rapportnummer 2004-06/6
tekst door
drs. Natasja Groen-Lubbers
en dr. Johan Jelsma

De Steekproef, Archeologisch
Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn
telefoon 050 - 5779784
fax 050 - 5779786
internet www.desteckproef.nl
e-mail info@desteckproef.nl

Inleiding

Onderzoekslocaties

In dit rapport wordt het archeologisch bureauonderzoek beschreven dat werd uitgevoerd voor de locatie Vrijtijdsboulevard te Roden, gemeente Noordenveld (zie Figuur 1). Het plangebied heeft een omvang van ongeveer 13,6 hectare. De fysisch-geografische situatie wordt hieronder beschreven.

Het Centraal Archeologisch Archief (CAA) en het Centraal Monumenten Archief (CMA) zijn geraadpleegd. De resultaten daarvan worden verderop in dit rapport beschreven.

Aanleiding en doel

Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van BügelHajema Adviseurs, vertegenwoordigd door mevrouw Kerperien. De aanleiding tot het onderzoek zijn de plannen voor ontwikkeling van het terrein ten behoeve van bedrijfsdoeleinden in combinatie met groenvoorzieningen en verkeers- en verblijfsdoeleinden.

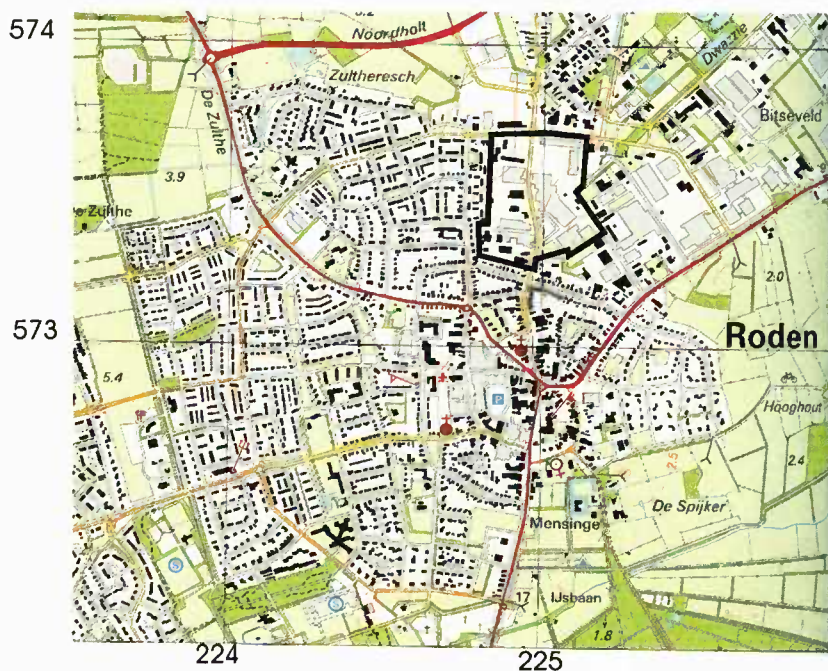
Het doel van het onderzoek is het bepalen van de archeologische verwachtingswaarde in het plangebied.

Methoden en Technieken

Conform de in het handboek Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA-2) beschreven procedure is op basis van het huidige en historische landgebruik en de bekende archeologische waarden een gespecificeerd verwachtingsmodel voor het plangebied opgesteld. Hierbij is gebruik gemaakt van:

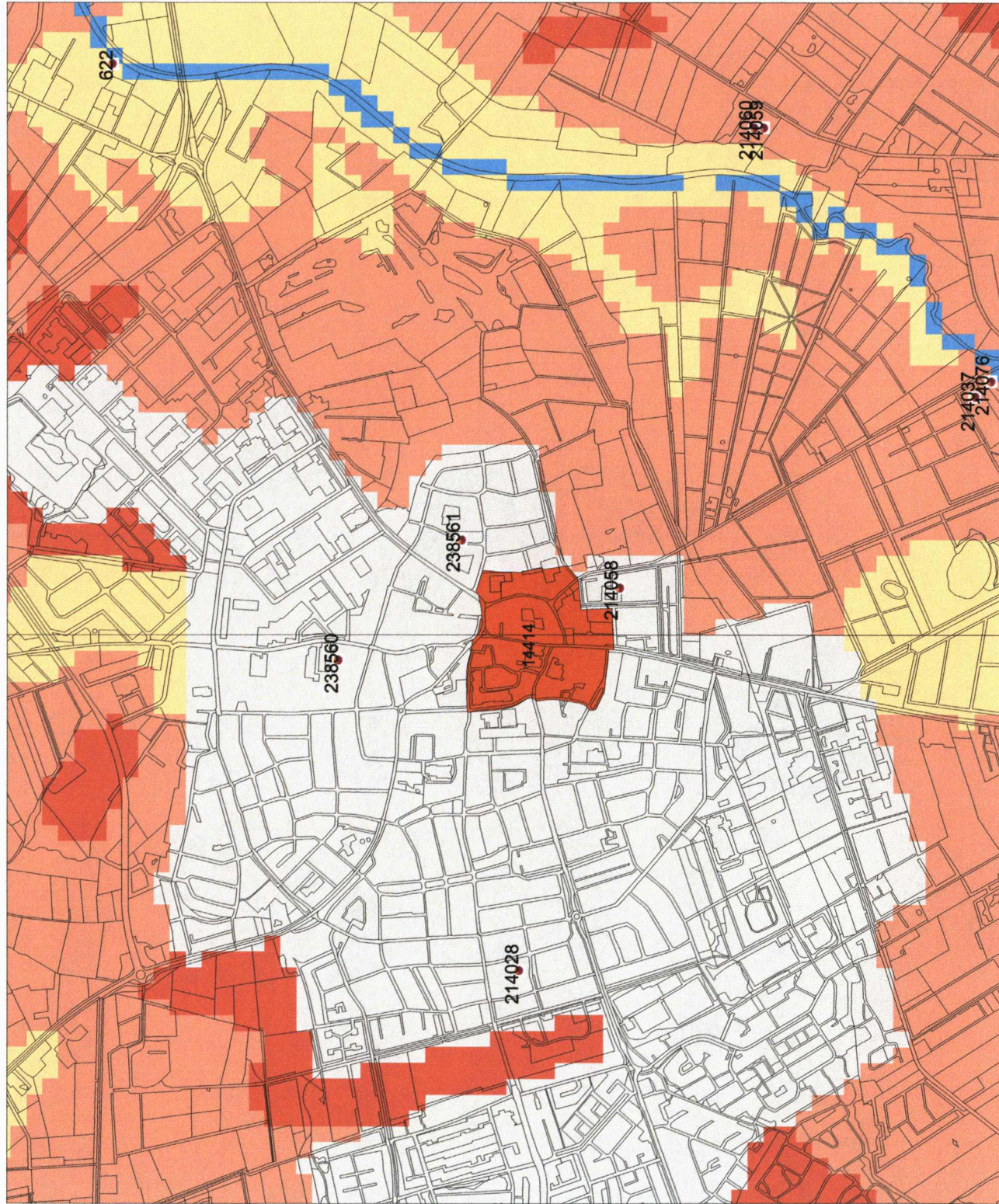
- het Centraal Archeologisch Archief (CAA) en
- het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) [zie Figuur 2]
- de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden
- de Bodemkaart van Nederland 1:50000 Blad 12 West
- de Grote Historische Atlas van Nederland 1:50000 2 Noord-Nederland.
- de Fysisch-Geografische kaart van Drenthe 1:50000
- Spek T. en A. Ufkes 1995. *Archeologie en Cultuurhistorie van Essen in de Provincie Drenthe. Inventarisatie, Waardering en Aanbevelingen ten behoeve van het Stimuleringsbeleid Bodembeschermingsgebieden,*

Om eventuele gegevens omtrent, uit het plangebied afkomstige, vondsten te verkrijgen is contact opgenomen met mevrouw A. Mars van het Drents Plateau. Zowel bij haar als bij dhr. Van der Sanden (provinciaal archeoloog) waren geen recente vondsten uit het gebied bekend. In de regio zijn voor zover bekend geen amateurarcheologen of historische verenigingen actief.

Figuur 1. Overzichtskaart 1 : 25000. De begrenzingen van de onderzoekslocatie Vrijetijdsboulevard te Roden is zwart omkaderd [Naar: ANWB 2004. *Topografische Atlas 1: 25000 Drenthe*. ANWB, Den Haag].

Figuur 2. Bekende en verwachte archeologische waarden

Legenda

- VONDSMELDINGEN
 - WAARNEMINGEN
 - TOP-10 ((c)TDN)
- MONUMENTEN**
- archeologische betekenis
 - archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
- IKAW**
- zeer lage treffkans
 - lage treffkans
 - middelhoge treffkans
 - hoge treffkans
 - lage treffkans (water)
 - middelhoge treffkans (water)
 - hoge treffkans (water)
 - water
 - niet gekarteerd
- PROVINCIES

ROB
ArchisII

Resultaten

Het plangebied ligt direct ten noorden van de dorpskern van Roden en wordt in het noorden begrensd door de Ceintuurbaan, De RD-centrumcoördinaten zijn: 573,50 / 225,00 (zie Figuur 1). Het gebied ligt ongeveer 3,5 meter boven het NAP.

Huidige Situatie:

Hiervoor is ten eerste gebruik gemaakt van een Bodemkaart van Nederland schaal 1:50000, blad 12 west. Het gebied zelf is niet gekarteerd voor deze kaart. De bodem van de directe omgeving bestaat uit een laarpodzolgrond (esdek) met lemig fijn zand (classificatie cHn23, met grondwatertrap V: gemiddelde hoogste grondwaterstand minder dan 40 cm beneden het maaiveld en gemiddelde laagste grondwaterstand meer dan 120 cm beneden maaiveld). Het gebied is eveneens niet gekarteerd voor de fysisch-geografische kaart. In de omgeving ervan komen dekzandwelvingen voor en premorenale afzettingen en landijsafzettingen (grondmorene) binnen 120 cm onder het maaiveld (classificaties respectievelijk N11 en Nr1; Pv1kn, Pv1 en P11k; Gr1 en Gv1n).

De grond is momenteel grotendeels bebouwd.

Historisch Grondgebruik:

In 'De Grote Historische Atlas van Nederland 1851-1855' is te zien dat het terrein in die periode deels is bebouwd en in het zuiden direct aan de dorpskern van Roden grenst. De onbebouwde delen van het gebied waren in gebruik als akkerland. Het raadplegen van de publicatie van T.Spek en A. Ufkes heeft voor dit onderzoek geen resultaat opgeleverd.

Verwachte Archeologische Waarden:

Voor deze informatie is de IKAW geraadpleegd (Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden). Echter, omdat deze kaart grotendeels gebaseerd is op de bodemkaart heeft het plangebied geen waardering op de IKAW. De directe omgeving en de dorpskern van Roden hebben respectievelijk een middelhoge trefkans op archeologische sporen en een hoge archeologische waarde met betrekking tot monumenten.

In het CAA is één vondst uit het plangebied vermeld. Het betreft een handgevormd aardewerken potje daterend uit de Merovingische tijd (525-900 na Christus) waarbij een fragment verbrand bot is aangetroffen [waarnemingsnr. 238560/ROB objectnr. 12AN-32] (zie Figuur 2). Mogelijk is het potje gebruikt als urn (het vertoont gelijkenis met een soortgelijk potje uit Marum, dat als urn werd gebruikt). In het plangebied is er dus een kans op Middeleeuwse begravingssporen. Het CMA meldt één terrein van hoge archeologische waarde in de directe omgeving: de dorpskern van Roden. Onder de kern van het oude esdorp bevinden zich mogelijk sporen van vroegere bewoning.

Conclusies en advies

Op het terrein is een vroeg-Middeleeuwse vondst gedaan, dat mogelijk verband houdt met een urnbijzetting. De dorpskern van Roden is een terrein van hoge archeologische waarde. In de historische atlas is te zien dat het plangebied in ieder geval vanaf 1851 deels bebouwd is geweest.

Gezien de Merovingische vondst van voor de ontwikkeling van het esdorp, is het mogelijk dat het latere esdorp uit een oudere nederzetting is ontwikkeld. Er zijn aanwijzingen dat Roden in ieder geval in de loop van de Romeinse tijd een continue nederzetting vormde (diverse auteurs, 1985: 61. *Geschiedenis van Drenthe*. Boom, Meppel). Het plangebied kan daarvan deel hebben uitgemaakt. Eventuele archeologische sporen uit de Romeinse tijd of uit oudere perioden kunnen zich in het onderliggende zand bevinden en in goede staat verkeren, omdat zij door het dikke, beschermende esdek aan bodemingrepen kunnen zijn ontsnapt. We concluderen dat het gebied een hoge archeologische verwachtingswaarde heeft.

Voor deze locatie wordt geadviseerd om voorafgaand aan de geplande werkzaamheden een inventariserend archeologisch veldonderzoek uit te laten voeren om de archeologische verwachtingswaarde in het veld te toetsen. Hierbij wordt de gaafheid van het bodemprofiel en daarmee de kans op onverstoorde archeologische sporen vastgesteld. Die informatie zal in combinatie met de bevindingen van dit onderzoek een duidelijk beeld van de verwachte archeologische waarden in dit plangebied verschaffen.